

Ik denk er niet aan een „*Paris á travers les Siècles*”, of het klassieke werk van Maxime du Camp „*Paris, ses organes, ses fonctions*” te plunderen. Wat hier volgt, heeft niets van eene compilatie, ook niet de volledigheid.

Maar 't is eene soort van geheel toch. Een cyklus van psychologische en physiologische studiën, die elkander aanvullen en waaruit de welwillende lezer een beeld zal zien oprijzen, het beeld van Parijs, van het levende Parijs, dat wil zeggen van den Parijzenaar en zijn *milieu*, van de Parijsche typen en toestanden, van *Parijs op straat*, *Parijs binnenshuis*, *Parijs buiten Parijs*.

De eenheid zal vanzelf komen. Indien het plan is uitgevoerd naar den wensch van den schrijver, zal men voelen dat de *camelot* en de *gommeux* behooren tot hetzelfde volk, geheel verschillend van het onze en van alle andere volken: echt Fransch.

Waarin het bestaat, dat „echt Fransche”, behoort niet aan het begin onzer studie te worden gezegd. Men zal, naar ik hoop, inzien hoe 't geenszins is eene agglomeratie van, ons antipathieke eigenschappen, niet: wuft, ijdel, genotzuchtig . . . alléén, maar ook nijver, spaarzaam, eerlijk, trouw, eendrachtig in den familiekring . . .

Renan schat de Germaansche volken hooger dan het zijne. Wij kunnen 't met hem eens zijn en nochtans sympathie hebben voor het ras, dat hem voortbracht!

PARIJS OP STRAAT.

1. *De Boulevards bij dag.*

Dit Parijs kennen de vreemdelingen! Ja, maar voor zulk een klein gedeelte. Zij gaan de groote *boulevards* op, drentelen tusschen *rue Drouot* en *Madeleine*, wandelen door de *avenue de l'opéra*, de *rue de la Paix*, de *rue Rivoli*, komen duizenden menschen tegen en meenen dan evenzoovele echte Parijzenaars, minstens echte Franschen gezien te hebben. Zij vergissen zich. Dat stuk der hoofdstad is juist het minst Parijsche gedeelte. 't Is een gedeelte van 't cosmopolitische Parijs, dat zich nog iets verder uitstrekt en waartoe men de *Champs Elysées*, bijvoorbeeld, ook nog moet rekenen. Voor wie de stad kennen, ligt er iets grappigs in deze dwaling. Alle toeristen komen samen op eene, hun aantal in aanmerking genomen, zeer kleine plek. Zij bekijken elkander. De Brit vorscht den Spanjaard uit, de Yankee neemt den Rus op, de Rus den Hongaar en ieder hunner is overtuigd enkel Franschen te hebben gezien. Des avonds, gaat men naar de „*Comédie française*”, in het reisseizoen vol vreemdelingen; naar de *Opéra*, waar, in het reisseizoen, slechts Franschen uit de provincie komen. De ongehuwde heeren wagen zich in de „*Montagnes Russes*”, in de „*Folies Bergère*”, alweêr vol van enkel provincialen en vreemdelingen. Als men gaat door de *rue Rivoli*, wandelt men langs huizen, waarin